

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 189 (XXXIII) — Nr. 686

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Luni, 12 iulie 2021

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
693. — Hotărâre privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de Cercetare-Dezvoltare în Genomică	2-4
ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
Decizia nr. 36 din 25 mai 2021 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)	5-16

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind înființarea, organizarea și funcționarea Institutului de Cercetare-Dezvoltare în Genomică

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 11 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 223 alin. (17) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) Se înființează Institutul de Cercetare-Dezvoltare în Genomică, denumit în continuare *institut*, instituție publică cu personalitate juridică care își desfășoară activitatea în subordinea Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București.

(2) Institutul are sediul în municipiul București, strada Dionisie Lupu nr. 37, sectorul 2. Sediul poate fi schimbat prin hotărâre a Senatului Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București.

(3) Institutul își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 57/2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 324/2003, cu modificările și completările ulterioare, cu prevederile Legii educației naționale nr. 1/2011, cu modificările și completările ulterioare, și cu prevederile regulamentului propriu de organizare și funcționare, aprobat de către Senatul Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București.

Art. 2. — (1) Institutul are ca scop crearea și dezvoltarea infrastructurii naționale de genomică, respectiv creșterea capacității de cercetare-dezvoltare și inovare în domeniile genomică, proteomică, transcriptomică, metabolomică, bioinformatică, biotehnologice și alte științe omice, precum și în materializarea oportunităților și obiectivelor științifice de cercetare-dezvoltare și inovare rezultate.

(2) Institutul asigură mecanismul instituțional necesar gestionării infrastructurii naționale de genomică.

Art. 3. — (1) În vederea realizării obiectului său de activitate și pentru îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin, institutul poate desfășura următoarele tipuri de activități:

a) cercetări științifice fundamentale și aplicative, în domeniile specifice de activitate;

b) cercetare științifică medicală în domeniul sănătății publice și activități de sănătate publică, pe baza unor protocoale de colaborare cu Ministerul Sănătății și/sau instituții de specialitate din subordinea acestuia;

c) studii și cercetări pentru dezvoltarea, producerea și valorificarea de unicate, serii mici și alte produse pentru diagnostic, terapie personalizată și alte tratamente, reactivi pentru secvențiere, reactivi adiționali, sonde moleculare, vaccinuri genomice, alte produse biologice de interes medical și dispozitive medicale;

d) creșterea și exploatarea, în condițiile legii, a animalelor de laborator destinate testărilor de medicamente și produse biologice administrabile omului, precum și cercetării științifice;

e) participarea la elaborarea strategiei, asigurarea funcției de referință, prestarea de servicii de consultanță tehnică și metodologică acordate unităților de profil din țară, elaborarea de

expertize, participarea la programe de sănătate naționale și internaționale, în domeniile specifice de activitate;

f) proiectarea și implementarea infrastructurii naționale de genomică și asigurarea funcționării acesteia;

g) asigurarea îmbunătățirii continue a capacităților de cercetare-dezvoltare în domeniile specifice de activitate;

h) activități educaționale, inclusiv activități de susținere și dezvoltare a domeniilor specifice de activitate, în colaborare cu instituții de învățământ superior acreditate.

(2) Institutul poate realiza, pentru îndeplinirea obiectului de activitate, și următoarele tipuri de activități, în condițiile legii:

a) prestări de servicii specifice domeniului de activitate sau conexe;

b) servicii medicale, servicii de laborator de specialitate și alte servicii specifice domeniului de activitate sau conexe, pentru populație și pentru terți;

c) activități de comerț interior și de import-export aferente obiectului său de activitate;

d) studii și alte servicii pe animale de laborator;

e) servicii specifice farmaceutice de la dezvoltare la etape de fabricație;

f) activități de monetizare a drepturilor de proprietate intelectuală prin testare și experimentare, cercetare academică și de dezvoltare de proprietate intelectuală; dezvoltare de produs comercializabil și adaptat nevoilor pieței, transfer tehnologic, asociere în participațiune și acorduri comune de dezvoltare;

g) inițierea și încheierea unor convenții și contracte de cooperare științifică cu instituții și organizații naționale și internaționale în domeniul său de activitate;

h) furnizarea de servicii științifice și tehnologice operatorilor economici sau oricăror beneficiari interesați;

i) realizarea importurilor și achizițiilor de: aparatură, utilaje, echipamente, tehnologii sau licențe pentru re tehnologizarea capacităților existente ori pentru realizarea de noi linii tehnologice, produse biologice de interes medical, reactivi, materiale consumabile, piese de schimb, tulpini de referință, linii celulare și animale de laborator.

(3) În cadrul obiectului său de activitate, institutul poate colabora și la realizarea unor activități de cercetare-dezvoltare privind domeniile strategice și de apărare națională, în condițiile legii.

(4) În cadrul obiectului său de activitate, institutul își poate diversifica activitățile în scopul creșterii resurselor financiare, cu aprobarea Senatului Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București.

Art. 4. — (1) În exercitarea atribuțiilor sale, institutul colaborează cu ministere și organe de specialitate din

subordinea Guvernului și cu alte persoane juridice de drept public.

(2) În vederea îndeplinirii atribuțiilor ce îi revin, institutul poate încheia protocoale de cooperare sau colaborare cu persoane juridice de drept public sau privat, din țară sau din străinătate.

Art. 5. — (1) Patrimoniul inițial al institutului se constituie din disponibilități bănești în sumă de 300.000 lei provenite din fondurile proprii ale Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București.

(2) Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București pune la dispoziție infrastructura și spațiile necesare desfășurării activităților institutului de elaborare a infrastructurii naționale de genomică, pe bază de protocol de predare-preluare, încheiat între părțile interesate, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri.

(3) Institutul poate administra, cu diligența unui bun proprietar, bunuri proprietate publică și privată a statului, precum și alte bunuri proprii dobândite în condițiile legii. Bunurile proprietate publică a statului, administrate de institut, precum și bunurile proprietate privată dobândite în condițiile legii sau realizate din venituri proprii, după caz, se înregistrează distinct în patrimoniul institutului.

(4) În exercitarea drepturilor sale, institutul posedă și folosește bunurile aflate în patrimoniul său și, după caz, dispune de acestea în condițiile legii, în scopul realizării obiectului său de activitate.

(5) Patrimoniul institutului poate fi majorat sau diminuat conform prevederilor legale.

Art. 6. — (1) Conducerea institutului este asigurată de consiliul de administrație și de către directorul general.

(2) Directorul general conduce activitatea curentă a institutului, având calitatea de ordonator terțiar de credite, și este ajutat de doi directori generali adjuncți, care pot suplini activitatea sa potrivit prevederilor regulamentului de organizare și funcționare al institutului.

(3) Numirea și eliberarea din funcție a directorului general, a celor doi directori generali adjuncți și a directorului științific se fac prin hotărâre a Senatului Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, în conformitate cu prevederile regulamentului propriu de organizare și funcționare.

Art. 7. — (1) Consiliul de administrație este format din 9 membri, cetățeni români, numiți și revocați din funcție prin hotărâre a Senatului Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, pentru un mandat de 4 ani, care poate fi reînnoit.

(2) Consiliul de administrație este condus de un președinte, ajutat de un vicepreședinte, care îl poate suplini potrivit prevederilor regulamentului de organizare și funcționare al consiliului de administrație.

(3) Consiliul de administrație are, în principal, următoarele atribuții:

a) aprobă, la propunerea consiliului științific, strategia și programele concrete de dezvoltare a institutului, de introducere a unor tehnologii de vârf și de modernizare a celor existente, în concordanță cu strategia generală a domeniului propriu de activitate;

b) propune elaborarea și modificarea structurii organizatorice și funcționale a institutului;

c) analizează și avizează proiectul bugetului de venituri și cheltuieli, care se depune la Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București în vederea aprobării de către Senatul Universității;

d) analizează și avizează situațiile financiare anuale, pe care le supune spre aprobare Senatului Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București și aprobă raportul de gestiune asupra activității desfășurate de institut în anul precedent;

e) analizează realizarea criteriilor de performanță și raportarea anuală privind activitatea realizată de institut și aprobă măsuri pentru desfășurarea acestuia în condiții de echilibru al bugetului de venituri și cheltuieli;

f) propune spre aprobare Senatului Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, potrivit prevederilor legale, investițiile care urmează a fi realizate de institut;

g) propune spre aprobare Senatului Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București majorarea sau diminuarea patrimoniului, precum și înstrăinarea, concesiunea sau închirierea unor bunuri din patrimoniul institutului, în condițiile legii;

h) aprobă valorificarea bunurilor proprii dobândite, cu respectarea prevederilor legale;

i) aprobă mandatul pentru negocierea contractului colectiv de muncă;

j) exercită orice alte atribuții stabilite de către Senatul Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București prin regulamentul de organizare și funcționare al acestuia.

(4) Din consiliul de administrație fac parte:

a) directorul general al institutului, care este președintele consiliului de administrație;

b) un reprezentant al Consiliului de administrație al Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București;

c) doi reprezentanți ai Senatului Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București;

d) directorii generali adjuncți ai institutului;

e) președintele consiliului științific, care este vicepreședintele consiliului de administrație;

f) un reprezentant al Ministerului Educației;

g) un reprezentant al Ministerului Sănătății.

(5) Regulamentul de organizare și funcționare al consiliului de administrație se aprobă de către Senatul Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București.

(6) Ministerele ai căror reprezentanți fac parte în mod obligatoriu din consiliul de administrație au obligația de a transmite Senatului Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, în termen de 30 de zile de la înființarea institutului și cu minimum 30 de zile înainte de expirarea mandatului consiliului de administrație, nominalizarea reprezentanților săi.

Art. 8. — (1) Orientarea și coordonarea metodologică a activității tehnico-științifice din cadrul institutului sunt asigurate de consiliul științific.

(2) Consiliul științific este format din minimum 5 membri, numiți și revocați din funcție de către consiliul de administrație al institutului, reprezentând compartimentele din cadrul institutului care desfășoară activități de cercetare-dezvoltare, și este condus de un președinte, ajutat de un vicepreședinte, care îl poate suplini potrivit prevederilor regulamentului de organizare și funcționare al consiliului științific.

(3) Din consiliul științific fac parte, de drept, directorul general și directorul științific al institutului.

(4) Regulamentul de organizare și funcționare al consiliului științific se aprobă de către consiliul de administrație al institutului.

Art. 9. — (1) Finanțarea activității desfășurate de institut se realizează integral din venituri proprii, potrivit legii.

(2) Veniturile proprii ale institutului sunt realizate din:

a) venituri obținute pe bază de contract de la Universitatea de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București;

b) comercializarea producției proprii ori din prestarea unor servicii;

c) furnizarea și realizarea unor studii de cercetare-dezvoltare;

d) taxe;

e) sponsorizări;

f) alte venituri, conform legii.

(3) Institutul poate obține finanțări suplimentare și din finanțări externe, din participarea la parteneriate sau asocieri naționale ori internaționale în domeniul științific ori de cercetare în domeniul de activitate și poate fi cofinanțator la proiecte sau programe europene sau internaționale, inclusiv pentru obținerea unor finanțări, ori la parteneriatele și asocierile încheiate.

(4) Pentru valorificarea rezultatelor proprii de cercetare-dezvoltare, institutul poate încheia parteneriate, conform legii, la propunerea consiliului de administrație al institutului și cu aprobarea Senatului Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București. În acest scop, institutul își poate angaja experiența științifică și tehnologică acumulată, metode, tehnici, scheme, planuri, procedee, rețete sau alte forme de cunoaștere și experiență, inclusiv cele protejate prin titluri de proprietate intelectuală.

(5) Concesionarea unor servicii sau activități se poate realiza în scopul stimulării transferului rezultatelor activității de cercetare-dezvoltare sau al eficientizării activității economice a institutului, în condițiile prevederilor legale în vigoare. Închirierea sau înstrăinarea unor spații și bunuri disponibile se va realiza conform legii.

Art. 10. — (1) Institutul întocmește anual bugetul de venituri și cheltuieli și situațiile financiare, conform reglementărilor contabile aplicabile.

(2) Veniturile și cheltuielile institutului se stabilesc prin buget pentru fiecare exercițiu financiar.

(3) Bugetul de venituri și cheltuieli se avizează de către consiliul de administrație al institutului și se aprobă de către Senatul Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București și rector, acesta din urmă având calitatea de ordonator secundar de credite.

(4) În cazul în care institutul realizează și activități comerciale și de producție, evidența contabilă a acestor activități se va realiza în mod distinct față de activitățile de cercetare-dezvoltare, care nu au drept scop obținerea de profit, astfel încât să fie asigurată identificarea clară pentru fiecare dintre cele două tipuri de activități a veniturilor și cheltuielilor aferente și să se elimine orice posibilitate de subvenționare încrucișată.

Art. 11. — (1) Salarizarea personalului se va face potrivit prevederilor legale privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, în limita creditelor bugetare aprobate.

(2) Institutul, în funcție de proiectele ori temele de cercetare și dezvoltare ce urmează a fi planificate, inclusiv cele cu parteneri internaționali, poate angaja consultanți pe bază de convenție civilă de prestări servicii, persoane fizice, inclusiv cetățeni străini, în specialitățile sau domeniile de interes ce decurg din proiectele respective.

Art. 12. — (1) Operațiunile de încasări și plăți în lei ale institutului se efectuează prin conturi deschise la unitatea Trezoreriei Statului în a cărei rază este înregistrat fiscal, iar cele în valută prin conturi deschise la instituții de credit din România.

(2) Institutul poate efectua operațiuni de încasări și plăți în lei și în valută, prin casieria proprie, cu respectarea nivelului plafonului de casă și a normativelor de disciplină financiar-valutară stabilite prin actele normative în vigoare.

(3) Institutul poate efectua operațiuni de comerț exterior, aferente obiectului său de activitate, potrivit legii. Operațiunile de încasări și plăți cu străinătatea se vor efectua conform legii.

Art. 13. — Institutul poate utiliza două autoturisme pentru activitatea curentă.

Art. 14. — (1) În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, la propunerea Consiliului de administrație al Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București, Senatul Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București aprobă regulamentul de organizare și funcționare, structura organizatorică, numărul de posturi și statul de funcții ale institutului.

(2) Regulamentul de organizare și funcționare, structura organizatorică, numărul de posturi și statul de funcții ale institutului se pot modifica, la propunerea consiliului de administrație al institutului, cu aprobarea Senatului Universității de Medicină și Farmacie „Carol Davila” din București.

PRIM-MINISTRU
FLORIN-VASILE CÎȚU

Contrasemnează:

Ministrul educației,

Sorin-Mihai Cîmpeanu

p. Ministrul cercetării, inovării și digitalizării,

Cristian-Marius Litan,

secretar de stat

Ministrul sănătății,

Ioana Mihăilă

Ministrul finanțelor,

Alexandru Nazare

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 36**din 25 mai 2021**

Dosar nr. 797/1/2021

Daniel Grădinaru — președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Ioana Alina Ilie — judecător la Secția penală

Rodica Aida Popa — judecător la Secția penală

Lavinia Valeria Lefterache — judecător la Secția penală

Lucia Tatiana Rog — judecător la Secția penală

Francisca Maria Vasile — judecător la Secția penală

Simona Daniela Encean — judecător la Secția penală

Oana Burnel — judecător la Secția penală

Leontina Șerban — judecător la Secția penală

S-a luat în examinare sesizarea formulată de Tribunalul Bihor — Secția penală în Dosarul nr. 8.288/271/2020/a1, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept de către Înalta Curte de Casație și Justiție: „Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală și art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală, în sensul de a se stabili dacă organul de urmărire penală care a întocmit procesul-verbal de constatare a infracțiunii flagrante poate efectua în continuare acte de urmărire, fiind ulterior audiat în calitate de martor în aceeași cauză; în caz negativ, care este sancțiunea procesuală aferentă, respectiv nulitatea absolută a actelor de urmărire penală efectuate, ca urmare a încălcării normelor de competență, în acord cu dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală și Decizia Curții Constituționale a României nr. 302/2017, sau nulitatea relativă în baza dispozițiilor art. 282 din Codul de procedură penală, ca urmare a constatării unui caz de incompatibilitate având în vedere calitatea sa de martor la săvârșirea infracțiunii.”

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și prevederilor art. 36 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare.

Potrivit procesului-verbal din data de 12 mai 2021 s-a dispus înlocuirea doamnei judecător Maricela Cobzariu cu doamna judecător Oana Burnel.

Sedința a fost prezidată de președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, domnul judecător Daniel Grădinaru.

Conform dispozițiilor art. 38 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu completările ulterioare, la ședința de judecată a participat doamna Raluca Florentina Nemeșu, magistrat-asistent în cadrul Secției penale.

Judecător-raportor a fost desemnat, conform art. 476 alin. (7) din Codul de procedură penală, doamna judecător Rodica Aida Popa, judecător în cadrul Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a fost reprezentat de doamna Nicoleta

Ecaterina Eucarie, procuror în cadrul Secției judiciare, Serviciul judiciar penal.

Magistratul-asistent a prezentat referatul cauzei, învederând obiectul Dosarului nr. 797/1/2021 aflat pe rolul Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, precum și faptul că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, acesta fiind comunicat părților, potrivit dispozițiilor art. 476 alin. (9) din Codul de procedură penală.

Totodată, a învederat că, drept urmare a solicitărilor formulate în temeiul art. 476 alin. (10) raportat la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală, la dosarul cauzei au fost depuse puncte de vedere asupra problemei de drept deduse dezlegării.

De asemenea, a menționat că, prin Adresa nr. 510/C/800/III-5/2021 din data de 16 aprilie 2021, Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție — Secția judiciară, Serviciul judiciar penal a comunicat concluziile asupra chestiunii de drept a cărei rezolvare de principiu s-a solicitat.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, domnul judecător Daniel Grădinaru, constatând că nu sunt cereri sau excepții prealabile, a solicitat doamnei procuror Nicoleta Ecaterina Eucarie să susțină punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție cu privire la problema supusă dezbaterii în Dosarul nr. 797/1/2021.

Reprezentantul Ministerului Public, având cuvântul, a formulat concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a sesizării Tribunalului Bihor — Secția penală, privind chestiunea de drept cu care a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție, întrucât solicitarea fundamentată în procedura prevăzută de art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: I. să existe o problemă de drept susceptibilă a fi soluționată în mod diferit de instanțe; II. sesizarea să fie formulată de un complet învestit cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță; III. problema de drept a cărei dezlegare se solicită să nu fi fost supusă examenului Înaltei Curți de Casație și Justiție, nestatuându-se asupra ei printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii, și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare; și IV. de lămurirea chestiunii de drept să depindă soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată.

Parchetul consideră că sunt îndeplinite condițiile II și III; referitor la celelalte condiții a făcut următoarele precizări: că nu este îndeplinită condiția ca de soluționarea pe fond a prezentei cauze să depindă lămurirea chestiunii de drept ridicate, întrucât instanța de trimitere nu a suspendat cauza sau dezbaterile, până la pronunțarea hotărârii prealabile, în conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (2) din Codul de procedură penală, ci a procedat la soluționarea acesteia.

Astfel, din interpretarea sistematică a dispozițiilor art. 475 și art. 476 alin. (2) din Codul de procedură penală rezultă obligația instanței de trimitere de a declanșa mecanismul de unificare a practicii judiciare anterior soluționării definitive a cauzei care îi este dedusă spre soluționare, o atare condiție fiind de esență procedurii hotărârii prealabile și diferențiind acest instrument legal de cel al recursului în interesul legii.

Obligația de a suspenda dezbaterile până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept reflectă rolul și particularitățile acestui mecanism de asigurare a unei practici judiciare unitare, a cărei finalitate asigură o interpretare unitară a dreptului anterior soluționării definitive a cauzei, și nu poate fi atinsă decât în ipoteza în care instanța de trimitere valorifică în mod efectiv dezlegarea de principiu, obligatorie, solicitată Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Această soluție se impune, întrucât existența unei relații de dependență între chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită și soluția ce ar putea fi dată fondului cauzei constituie o condiție de admisibilitate a sesizării, astfel că demersul instanței supreme își păstrează caracterul pertinent și util numai atunci când intervine anterior soluționării definitive a cauzei, preîntâmpinându-se astfel o soluție aflată în contradicție cu interpretarea obligatorie regăsită în hotărârea prealabilă, situația din prezenta cauză fiind cu totul alta.

În aceste condiții, întrucât prin aceeași încheiere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanța a procedat și la soluționarea pe fond a contestației formulate de Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea, reprezentantul Ministerului Public a apreciat că sesizarea Tribunalului Bihor — Secția penală este inadmisibilă, având în vedere că nu este permisă „rezolvarea de principiu a unei chestiuni de drept deja soluționate printr-o hotărâre penală definitivă și nici cenzurarea modului în care aceasta a fost rezolvată”.

În plus, se constată că în cauză nu este îndeplinită nici condiția de admisibilitate privind existența unei chestiuni de drept care ar necesita lămuriri sau interpretări. Această condiție a fost consacrată jurisprudențial de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, stabilindu-se ca principiu că o astfel de sesizare trebuie efectuată doar în situația în care în cursul soluționării unei cauze penale se pune problema interpretării și aplicării unor dispoziții legale neclare, neechivoce și care ar putea da naștere mai multor soluții.

Sub acest aspect, reprezentantul Ministerului Public a arătat că în referire la chestiunile de drept ale căror dezlegare se solicită se constată că nu reprezintă o reală chestiune de drept care să creeze dificultăți de interpretare a unor dispoziții legale.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, domnul judecător Daniel Grădinaru, a acordat cuvântul membrilor completului, în situația în care au întrebări de formulat.

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, constatând că nu sunt întrebări de formulat din partea membrilor completului, a declarat dezbaterile închise, iar Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a reținut dosarul în pronunțare asupra problemei de drept supuse dezlegării.

ÎN ALTA CURTE,

asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

În exercitarea rolului său de interpretare și aplicare unitară a legii, prin noile dispoziții privind asigurarea unei practici unitare prevăzute în capitolul VI, secțiunea a 2-a din titlul III al părții speciale (art. 475—art. 477¹ din Codul de procedură penală, modificat prin art. III pct. 7 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 3/2014 pentru luarea unor măsuri de implementare necesare aplicării Legii nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală și pentru implementarea altor acte normative), Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost investit la data de 22 martie 2021 prin Încheierea penală nr. 20/CCPF/2021 din ședința de cameră de consiliu de la 27 ianuarie 2021 a Tribunalului Bihor — Secția penală pentru a

pronunța o hotărâre prealabilă în vederea dezlegării de principiu a următoarei probleme de drept:

„Interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală și art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală, în sensul de a se stabili dacă organul de urmărire penală care a întocmit procesul-verbal de constatare a infracțiunii flagrante poate efectua în continuare acte de urmărire, fiind ulterior audiat în calitate de martori în aceeași cauză; în caz negativ, care este sancțiunea procesuală aferentă, respectiv nulitatea absolută a actelor de urmărire penală efectuate, ca urmare a încălcării normelor de competență, în acord cu dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală și Decizia Curții Constituționale a României nr. 302/2017 sau nulitatea relativă în baza dispozițiilor art. 282 din Codul de procedură penală, ca urmare a constatării unui caz de incompatibilitate având în vedere calitatea sa de martor la săvârșirea infracțiunii.”

II. Expunerea succintă a cauzei

Prin Încheierea penală nr. 1.672 din 15 octombrie 2020, judecătorul de cameră preliminară din cadrul Judecătoriei Oradea, în baza art. 345 alin. (2), art. 346 alin. (3) lit. b) din Codul de procedură penală raportat la art. 281 și art. 280 alin. (2) din Codul de procedură penală, cu referire la art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală, a constatat nulitatea absolută a ordonanței de începere a urmăririi penale din data de 9 aprilie 2019 cu privire la săvârșirea infracțiunii de refuz de recoltare a mostrelor biologice, prevăzută de art. 337 din Codul penal și, în consecință, a tuturor actelor de urmărire penală întocmite în Dosarul nr. 1.989/P/2019 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Oradea.

În baza art. 280 alin. (2) cu referire la art. 102 alin. (3) din Codul de procedură penală a constatat nulitatea absolută a tuturor mijloacelor de probă administrate în Dosarul nr. 1.989/P/2019 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Oradea și a dispus, în consecință, excluderea lor juridică și materială.

În baza art. 345 alin. (2) raportat la art. 346 alin. (4²) din Codul de procedură penală a dispus restituirea cauzei la Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea, cu mențiunea că singurul act valabil întocmit este procesul-verbal de constatare a infracțiunii flagrante din data de 9.04.2019.

Împotriva acestei încheieri a declarat contestație Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea, în temeiul art. 425¹ alin. (7) pct. 2 lit. a) din Codul de procedură penală, raportat la art. 347 alin. (1) din Codul de procedură penală, solicitând desființarea Încheierii penale nr. 1.672 din 15 octombrie 2020 pronunțate de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Judecătoriei Oradea și pronunțarea unei soluții de respingere a cererilor și excepțiilor formulate de către inculpat ca fiind nefondate, iar în temeiul art. 342 alin. (2) din Codul de procedură penală să se constate legalitatea sesizării instanței cu rechizitoriul din data de 22 iunie 2020 emis în Dosarul nr. 1.989/P/2019 al Parchetului de pe lângă Judecătoria Oradea privind pe inculpatul trimis în judecată pentru săvârșirea infracțiunii de refuz sau sustragere de la prelevarea de mostre biologice prevăzută de art. 337 din Codul penal, să se constate legalitatea administrării probelor a efectuării actelor de urmărire penală și să se dispună începerea judecății în cauză.

La termenul de judecată din data de 3.12.2020, inculpatul a invocat (filele 38—41) excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, apreciind că sunt contrare următoarelor dispoziții: art. 1 alin. (5) din Constituția României care prevede că „În România, respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie”; art. 11 alin. (1) din Constituția României care prevede că „Statul român se obligă să îndeplinească întocmai și cu bună-credință obligațiile ce-i revin din tratatele la care este parte” și alin. (2) „Tratatele ratificate de

Parlament, potrivit legii, fac parte din dreptul intern.”; art. 16 alin. (1) din Constituția României care prevede că „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”; art. 20 din Constituția României — alin. (1): „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte”, iar conform alin. (2) „Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile”; art. 21 alin. (3) din Constituția României care prevede expres faptul că „Părțile au dreptul la un proces echitabil și la soluționarea cauzelor într-un termen rezonabil”; art. 6 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale care prevede că „Orice persoană are dreptul la judecarea cauzei sale în mod echitabil, în mod public și în termen rezonabil de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege (...)”.

Tot la termenul de judecată din data de 3.12.2020, inculpatul a invocat (filele 43—45), în temeiul art. 475 din Codul de procedură penală și următoarele, o cerere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

— Dacă în accepțiunea dispozițiilor art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) cu trimitere la art. 114 alin. (4) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală se reliefează o cauză de incompatibilitate în contextul în care organul de cercetare penală efectuează acte de procedură în cauză, respectiv dispune începerea urmăririi penale în cauză, în condițiile în care anterior a avut calitatea de organ de constatare în aceeași cauză.

— Dacă această incompatibilitate este sancționabilă cu nulitatea absolută în acord cu prevederile art. 281 alin. (1) lit. b) și Decizia nr. 302/2017 a Curții Constituționale, fiind vorba despre încălcarea normelor de competență materială și funcțională a organului de urmărire penală sau este o cauză de nulitate relativă în acord cu prevederile art. 282 din Codul de procedură penală cu trimitere la art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală.

Prin Încheierea penală nr. 20/CCPF/2021 din ședința camerei de consiliu din data de 27 ianuarie 2021 a Tribunalului Bihor — Secția penală, pronunțată în Dosarul nr. 8.288/271/2020/a1, în temeiul art. 29 alin. (4) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, a dispus sesizarea Curții Constituționale cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală invocată de (...) cu domiciliul procesual ales la (...) în Dosarul nr. 8.288/271/2020/a1 al Judecătoriei Oradea, având ca obiect contestația formulată de Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea împotriva Încheierii penale nr. 1.672/CP/2020 pronunțată la data de 15 octombrie 2020 de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Judecătoriei Oradea.

S-a dispus comunicarea către Curtea Constituțională a copiilor prezentei încheieri a sentinței penale contestate și a motivării excepției de neconstituționalitate invocate (filele 38—41 dosar contestație).

În temeiul art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a chestiunii de drept referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală și art. 114

alin. (4) din Codul de procedură penală, în sensul de a se stabili dacă organul de urmărire penală care a întocmit procesul-verbal de constatare a infracțiunii flagrante poate efectua în continuare acte de urmărire, fiind ulterior audiat în calitate de martor în aceeași cauză; în caz negativ, care este sancțiunea procesuală aferentă, respectiv nulitatea absolută a actelor de urmărire penală efectuate, ca urmare a încălcării normelor de competență, în acord cu dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală și Decizia Curții Constituționale a României nr. 302/2017, sau nulitatea relativă în baza dispozițiilor art. 282 din Codul de procedură penală, ca urmare a constatării unui caz de incompatibilitate având în vedere calitatea sa de martor la săvârșirea infracțiunii.

În baza art. 425¹ alin. (7) pct. 2 lit. a) din Codul de procedură penală raportat la art. 347 din Codul de procedură penală a fost admisă contestația formulată de Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea împotriva Încheierii penale nr. 1.672/CP/2020 pronunțate la data de 15 octombrie 2020 de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Judecătoriei Oradea, pe care a desființat-o și rejudecând:

În baza art. 345 alin. (1) și (2) raportat la art. 346 alin. (2) din Codul de procedură penală au fost respinse, ca nefondate, cererile și excepțiile formulate de inculpat și s-a constatat legalitatea sesizării instanței prin Rechizitoriul nr. 1.989/P/2019 emis la data de 22 iunie 2020 de Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală.

S-a dispus începerea judecății cauzei privind pe inculpat pentru săvârșirea infracțiunii de refuz sau sustragere de la prelevarea de mostre biologice, prevăzută de art. 337 din Codul penal.

În baza art. 275 alin. (3) din Codul de procedură penală cheltuielile judiciare au rămas în sarcina statului.

Pentru a dispune astfel, completul de doi judecători de cameră preliminară a avut în vedere la soluționarea cauzei argumentele pentru care a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile de principiu pentru dezlegarea chestiunii de drept mai sus arătate.

III. **Punctul de vedere al părții și al procurorului asupra chestiunii de drept sesizate**

Inculpatul a invocat (filele 43—45), în temeiul art. 475 din Codul de procedură penală și următoarele, o cerere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept:

— Dacă în accepțiunea dispozițiilor art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) cu trimitere la art. 114 alin. (4) din Legea nr. 135/2010 privind Codul de procedură penală se reliefează o cauză de incompatibilitate în contextul în care organul de cercetare penală efectuează acte de procedură în cauză, respectiv dispune începerea urmăririi penale în cauză, în condițiile în care anterior a avut calitatea de organ de constatare în aceeași cauză.

— Dacă această incompatibilitate este sancționabilă cu nulitatea absolută în acord cu prevederile art. 281 alin. (1) lit. b) și Decizia nr. 302/2017 a Curții Constituționale, fiind vorba despre încălcarea normelor de competență materială și funcțională a organului de urmărire penală sau este o cauză de nulitate relativă în acord cu prevederile art. 282 din Codul de procedură penală cu trimitere la art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală.

Prin urmare, a apreciat că această chestiune poate fi abordată de către Înalta Curte de Casație și Justiție, în sensul de a pronunța o hotărâre prealabilă prin care să se dea dezlegare chestiunilor de drept în discuție, fiind îndeplinite toate condițiile prevăzute de lege pentru inițierea unui astfel de resort procesual, cauza se află pe rolul Tribunalului Bihor — Secția penală, ca ultimă instanță în calea de atac a contestației

împotriva încheierii de cameră preliminară, iar practica și doctrina sunt unanime în a accepta că un complet de contestație în procedura de cameră preliminară să poată iniția un astfel de resort procesual. În acest sens a făcut trimitere la deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 14/2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 488 din 28 iunie 2017, nr. 19/2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 494 din 29 iunie 2017, sau nr. 2/2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 307 din 5 aprilie 2018. Totodată, chestiunea de drept supusă discuției are legătură cu soluționarea cauzei, fiind absolut necesar a se stabili dacă există o incompatibilitate legală în legătură cu cumularea calităților de organ de constatare și organ de cercetare penală în aceeași cauză, precum și stabilirea sancțiunii care intervine în cazul unei astfel de situații juridice.

Reprezentantul parchetului, în ceea ce privește sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, cu privire la chestiunea de drept, a solicitat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție și a arătat că prezenta cauză se află în stadiul procesual al contestației, soluția care urmează a fi pronunțată fiind definitivă, și nu a mai fost pronunțată o hotărâre preliminară cu privire la această chestiune.

IV. Punctul de vedere al completului care a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție

Punctul de vedere motivat al completului de judecată cu privire la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea dezlegării chestiunii de drept mai sus expuse a fost următorul:

Organul de cercetare penală care a întocmit procesul-verbal de constatare a infracțiunii flagrante poate efectua în continuare acte de urmărire. În situația în care acesta dobândește la un anumit moment procesual calitatea de martor (calitate ce poate fi atribuită de organul judiciar care instrumentează cauza, din oficiu sau la cererea părții interesate), el poate fi audiat în calitate de martor în respectiva cauză. În situația în care organul de cercetare penală (care a fost prezent la constatarea infracțiunii) dobândește ulterior calitatea de martor, devine incompatibil să efectueze alte acte de urmărire penală, fiind incident cazul expres de incompatibilitate prevăzut la art. 65 din Codul de procedură penală raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, iar eventualele acte întocmite ar fi lovite de nulitate relativă (nefiind incident cazul de nulitate absolută raportat la nerespectarea dispozițiilor legale privind necompetența materială sau funcțională a organului de urmărire penală).

S-a constatat că motivul invocat de inculpat nu se circumscrie unui motiv de nulitate absolută — necompetența funcțională a organului de urmărire penală, ci privește incompatibilitatea între calitatea organului de cercetare penală și calitatea de martor.

Incompatibilitatea reprezintă instituția de drept procesual penal prin intermediul căreia anumite persoane făcând parte din organele care desfășoară procesul penal sau care ajută la soluționarea acestuia sunt împiedicate să participe la activitatea procesuală din cauza unor împrejurări de natură personală de natură a pune sub semnul întrebării obiectivitatea acestora. Cazurile de incompatibilitate sunt prevăzute de art. 64—65 din Codul de procedură penală, iar invocarea excepției de incompatibilitate se poate face fie prin abținere, adică prin încunoștințarea făcută de însuși subiectul procesual față de care operează incompatibilitatea, fie prin recuzare, adică prin denunțarea cauzei de incompatibilitate de către una dintre părțile cauzei.

În schimb, competența reprezintă sfera atribuțiilor legale pe care le au organele judiciare în procesul penal, având două sensuri doctrinare. Astfel, pe de o parte, aceasta desemnează

dreptul și obligația unui organ judiciar de a desfășura o activitate procesuală într-un anumită cauză penală, iar, pe de altă parte, prin competență se înțelege acea însușire a unei cauze penale de a fi urmărită și judecată de un anumit organ judiciar (fiind cunoscută și sub noțiunea de justițiabilitate).

Competența funcțională (*ratione officii*), ca formă a competenței, determină categoriile de activități ce pot fi desfășurate de un anumit organ judiciar.

Revenind la obiectul cauzei, s-a reținut în prealabil faptul că, potrivit dispozițiilor art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, organul de cercetare penală este incompatibil a efectua acte de cercetare penală dacă a fost expert sau martor în cauză.

Prin urmare, în calitate de martor, organul de cercetare penală trebuie să fi dat declarații în cauză sau în calitate de expert și să fi fost anterior desemnat în cauză de un organ judiciar.

Justificarea reglementării acestui caz de incompatibilitate constă în aceea că martorul/expertul și-a exprimat părerea cu privire la anumite aspecte ale cauzei penale, iar persoana care a furnizat o probă într-o cauză penală să nu poată, ulterior, chiar ea să evalueze proba respectivă, fiind vorba despre o prezumție obiectivă de lipsă de imparțialitate funcțională a organului de cercetare penală, în ipoteza în care acesta a exercitat anterior funcții diferite în cadrul aceluiași proces penal (precum aceea de martor).

În continuare, a constatat că dispozițiile art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală permit ca anumite persoane să dețină o dublă calitate în procesul penal, respectiv cea de organe de constatare și cea de martori („pot fi audiate în calitate de martor și persoanele care au întocmit procese-verbale în temeiul art. 61 și 62”).

Calitatea de martor, astfel cum rezultă din dispozițiile art. 114 alin. (1) din Codul de procedură penală, poate fi deținută de „orice persoană care are cunoștință despre fapte sau împrejurări de fapt care constituie probă în cauza penală”; în acord cu prevederile art. 115 din Codul de procedură penală, conform cărora „orice persoană poate fi citată și audiată în calitate de martor, cu excepția părților și a subiecților procesuali principali”, s-a constatat că nu sunt excluse din alte categorii din sfera participanților în procesul penal, astfel cum sunt numerotate la art. 29 din Codul de procedură penală (precum organele judiciare, avocatul sau alți subiecți procesuali).

Totodată s-a reținut că dispozițiile art. 61 din Codul de procedură penală stabilesc în sarcina mai multor organe (printre care și organele de ordine publică și siguranță națională) obligația de a întocmi procese-verbale de constatare ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, iar potrivit art. 61 alin. (5) din Codul de procedură penală, procesul-verbal încheiat de aceste organe constituie act de sesizare a organelor de urmărire penală și nu poate fi supus controlului pe calea contenciosului administrativ. De asemenea, art. 198 alin. (2) din Codul de procedură penală prevede că procesele-verbale întocmite de organele prevăzute la art. 61 alin. (1) lit. a)—c) constituie acte de sesizare a organului de urmărire penală și nu au valoarea unor constatări de specialitate în procesul penal.

Curtea Constituțională a stabilit în cadrul Deciziei nr. 198 din 7 aprilie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 496 din 4 iulie 2016, și Deciziei nr. 97 din 1 martie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 540 din 29 iunie 2018, că procesul-verbal întocmit în condițiile prevăzute de art. 61 din Codul de procedură penală poate constitui „mărturie în acuzare”, potrivit jurisprudenței de principiu în materie a instanței de la Strasbourg (Hotărârea din 9 noiembrie 2006, pronunțată în Cauza *Kaste și Mathisen împotriva Norvegiei*, paragraful 53; Hotărârea din 27 februarie 2001,

pronunțată în Cauza *Luca împotriva Italiei*, paragraful 41), organele enumerate în cuprinsul normei căpătând calitatea de „martori” în sensul Convenției (Hotărârea din 24 aprilie 2012, pronunțată în Cauza *Damir Sibgatullin împotriva Rusiei*, paragraful 45). Prin urmare, Curtea a constatat că posibilitatea conferită de normele procesual penale ale art. 114 alin. (4) de a fi audiate în calitate de martor și persoanele care au întocmit procese-verbale în temeiul art. 61 din Codul de procedură penală (respectiv organele de constatare), se constituie într-o garanție a respectării dreptului la un proces echitabil, expresie a exercitării dreptului la apărare și implicit a prezumției de nevinovăție.

Contrar susținerilor inculpatului, dispozițiile art. 114 alin. (3) din Codul de procedură penală nu prevăd incompatibilitatea între calitatea de martor și calitatea de organ judiciar (organ de cercetare penală) sau de constatare și nici o prevalență a uneia față de cealaltă, astfel cum susține contestatorul, ci întâietatea calității de martor față de: 1. calitatea de expert sau de avocat; 2. de mediator; 3. de reprezentant al uneia dintre părți sau al unui subiect procesual principal (suspectul și persoana vătămată potrivit art. 34 din Codul de procedură penală).

Așadar, dispozițiile art. 114 alin. (3) din Codul de procedură penală nu au nicio relevanță în soluționarea cererii formulate de inculpat. Întâietatea calității de martor față de calitatea de organ judiciar nu este reglementată de dispozițiile art. 114 alin. (3) din Codul de procedură penală, ci se poate deduce cel mult din dispozițiile art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, dar care nu pot fi interpretate ca o interdicție de exercitare a vreuneia dintre cele două calități procesuale, și nicidecum drept motiv de nelegalitate a actelor de urmărire penală întocmite de organul de cercetare penală anterior dobândirii calității de martor.

Nu în ultimul rând, trebuie avută în vedere și distincția dintre actele întocmite de organele de constatare cu ocazia constatării unei infracțiuni flagrante și actele întocmite de organele de cercetare penală. Astfel, lucrătorii de poliție care „constată încălcări ale dispozițiilor și obligațiilor a căror respectare o controlează” încheie procese-verbale în sensul art. 61 alin. (5) („Procesul-verbal încheiat în conformitate cu prevederile alin. (1) constituie act de sesizare a organelor de urmărire penală și nu poate fi supus controlului pe calea contenciosului administrativ”), pe când lucrătorii de poliție judiciară când efectuează anumite acte în cursul urmăririi penale încheie procese-verbale ce pot servi drept mijloace de probă, conform art. 198 alin. (2) din Codul de procedură penală care statuează că „Procesul-verbal ce cuprinde constatările personale ale organului de urmărire penală sau ale instanței de judecată este mijloc de probă (...)”.

Așadar, s-a reținut că legiuitorul a prevăzut și alte situații în care organul de cercetare penală furnizează mijloace de probă în procesul penal, respectiv dispozițiile art. 198 alin. (2) din Codul de procedură penală anterior indicate, fără a se prezuma lipsa de obiectivitate și imparțialitate sau încălcarea dreptului la apărare al suspectului/acuzatului, în raport cu viitoarele acte de cercetare penală ce ar urma să fie îndeplinite.

În cele din urmă, s-a apreciat ca fiind absurdă ipoteza expusă de inculpat ca, în același moment procesual, organul de cercetare penală să procedeze la propria sa audiere (în calitate de martor) sau să aprecieze cu privire la oportunitatea unui astfel de mijloc de probă, fiind evident că cele două calități nu se pot suprapune într-o asemenea interpretare. Aspectele pe care le-a constatat în mod nemijlocit, prin propriile simțuri, pot fi redată în cuprinsul unui proces-verbal care constituie mijloc de probă potrivit art. 198 alin. (2) teza I din Codul de procedură penală, și nu obligatoriu în cadrul unei declarații de martor. Există însă posibilitatea ca un organ de cercetare penală să fie audiat ca martor în cauză (de către un alt organ judiciar), nefiind interzis de nicio dispoziție legală. În situația în care, anterior

audierii sale ca martor, lucrătorul de poliție judiciară a efectuat acte de cercetare penală s-a apreciat că nu se poate discuta despre o incompatibilitate sau nelegalitate a actelor întocmite. Doar dacă astfel de acte de cercetare penală au fost efectuate ulterior audierii ca martor, așa încât este incident cazul de incompatibilitate expres prevăzut de lege prevăzut de art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală. Faptul că însuși legiuitorul a prevăzut acest caz de incompatibilitate a confirmat faptul că există posibilitatea teoretică și practică de dobândire succesivă a celor două calități (martor și organ de cercetare penală), iar în situația în care organul de cercetare penală a fost martor în cauză, devine incompatibil să efectueze în continuare acte de cercetare penală, acestea fiind lovite de nulitate relativă (în condițiile prevăzute de art. 282 din Codul de procedură penală), și nu absolută, ca urmare a nerespectării competenței funcționale sau materiale, deoarece organul de cercetare penală nu își pierde competența funcțională, ci se prezumă în mod obiectiv o lipsă de imparțialitate și obiectivitate.

Sintetizând cele de mai sus, constatarea unui astfel de caz de incompatibilitate a organului de cercetare penală în cadrul procesului penal ar putea fi de natură să determine nulitatea relativă a actelor efectuate de organul de cercetare penală ulterior (și nu anterior) dobândirii calității de martor, în condițiile art. 282 din Codul de procedură penală (neîncadrându-se în cazurile de nulitate absolută prevăzute de legiuitor).

Argumentația inculpatului se grefează pe confuzia între instituțiile juridice anterior reținute (incompatibilitate și competența funcțională) și consecințele nerespectării dispozițiilor legale ce le prevăd, dar și pe extrapolarea situațiilor prevăzute la art. 114 alin. (3) din Codul de procedură penală. Raționamentul nu poate fi primit și pentru faptul că organul de constatare sau de cercetare penală nu poate dobândi o calitate procesuală (de martor, alt subiect procesual) în afara procesului penal (anterior începerii urmăririi penale). Ulterior începerii urmăririi penale, organele de constatare/de cercetare penală pot fi audiate ca martori, devenind însă incompatibile să mai întocmească acte de urmărire penală.

V. Jurisprudența Curții Constituționale

Prin Decizia nr. 302 din 4 mai 2017 a Curții Constituționale a României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 17 iulie 2017, a fost admisă excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că soluția legislativă cuprinsă în dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, care nu reglementează în categoria nulităților absolute încălcarea dispozițiilor referitoare la competența materială și după calitatea persoanei a organului de urmărire penală, este neconstituțională.

Prin Decizia nr. 198 din 7 aprilie 2016 a Curții Constituționale a României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 496 din 4 iulie 2016, a fost respinsă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că dispozițiile art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Prin Decizia nr. 97 din 1 martie 2018 a Curții Constituționale a României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 540 din 29 iunie 2018, a fost respinsă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că dispozițiile art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală raportat la art. 61 alin. (1) lit. c) din același act normativ și ale art. 273 alin. (1) din Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

Prin Decizia nr. 243 din 19 aprilie 2018 a Curții Constituționale a României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 632 din 20 iulie 2018, a fost respinsă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că dispozițiile art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) și

art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

VI. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

În considerentele **Deciziei nr. 121/A din 8 aprilie 2019 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală, pronunțată în Dosarul nr. 3.742/2/2014**, în apel, fila 74 din decizie, s-a reținut că „Problematika pretensei incompatibilității în care s-ar fi aflat ofițerul de poliție A. a fost, de asemenea, invocată și cenzurată în camera preliminară, fază în care, drept urmare a cererilor inculpaților B, C, D, E și F, judecătorul de cameră preliminară a reținut că actele procedurale efectuate de ofițerii de poliție judiciară din cadrul D.N.A., după audierea acestora în calitate de martori, nu sunt lovite de nulitate, deoarece ei nu au atestat aceeași situație de fapt într-o dublă calitate.

Înalta Curte constată că incompatibilitatea organului de urmărire penală ridică o problemă distinctă de cea a loialității administrării probelor, în înțelesul art. 101 alin. (1) și (3) din Codul de procedură penală, și anume pe cea a imparțialității celui care administrează probe în procesul penal, susceptibilă a atrage doar sancțiunea nulității relative. O atare chestiune excedează limitelor în care Curtea Constituțională s-a pronunțat prin Decizia nr. 802/2017 și, prin urmare, nu poate fi recenzurată în apel, în raport cu această ultimă decizie de constatare a neconstituționalității.

De asemenea, în condițiile în care aspectele ce țin de presupusa incompatibilitate a organului de urmărire penală nu se circumscriu nici problematicii competenței materiale sau după calitatea persoanei a acestui organ ori vreunui alt caz de nulitate absolută prevăzut de lege, reexaminarea în apel a acestei chestiuni definitiv tranșate în camera preliminară nu este posibilă nici prin raportare, eventual, la Decizia nr. 302/4.05.2017 a Curții Constituționale (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 566 din 17.07.2017), prin care s-a statuat asupra neconstituționalității art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală.

Înalta Curte notează, de altfel, că solicitările de excludere a probelor administrate prin procesele-verbale din 14.04.2013, 27.03.2014, 28.03.2014, 15.01.2014 (formulată de inculpatul B), procesele-verbale din 25.02.2014, 12.03.2014, 14.03.2014, 17.03.2014, 18.04.2014, 27.03.2014, 28.03.2014, 31.03.2014, 1.04.2014 și 18.04.2014, prin declarațiile martorilor G și H din data de 3.12.2013 (formulată de inculpatul C) și procesul-verbal din data de 18.04.2014 (formulată de inculpata F), deși grefate pe o pretinsă încălcare a dispozițiilor art. 65 alin. (1) din Codul de procedură penală [art. 49 alin. (2) din Codul de procedură penală din 1968], ridică, în realitate, exclusiv problema fiabilității mijloacelor de probă, ca o consecință a modului pretins «selectiv» de întocmire a actelor procedurale de către comisarul de poliție.

Or, o atare chestiune este distinctă de cea a legalității, deoarece ea aduce în discuție elemente factuale, și nu de drept, specifice cauzei, a căror cenzurare implică administrarea nemijlocită și testarea conținutului real al mijloacelor de probă, garanții respectate în speță.”

Prin Încheierea nr. 174 din ședința de cameră de consiliu din 25 februarie 2021 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Secția penală, pronunțată în Dosarul nr. 505/64/2020/a1, a fost respinsă, ca nefondată, contestația formulată de inculpata A împotriva Încheierii din data de 21 decembrie 2020 a Curții de Apel B, Secția penală.

În considerentele încheierii, completul de doi judecători de cameră preliminară a reținut că „În motivarea contestației, critica inculpatei a vizat faptul că au fost audiați în calitate de martori B, C și D, aceștia având și calitatea de agenți constatați ai infracțiunii, apreciind că agentul constator nu poate avea și calitatea de martor într-un dosar penal și a menționat că aceste declarații nu pot fi avute în vedere la soluționarea cauzei.

Potrivit dispozițiilor art. 114 alin. (1) din Codul de procedură penală, poate fi audiată în calitate de martor orice persoană, cu excepția părților și subiecților procesuali principali.

Conform art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală, pot fi audiate în calitate de martor și persoanele care au întocmit procese-verbale în temeiul art. 61 și 62 din Codul de procedură penală.

Potrivit art. 61 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, sunt obligate să întocmească un proces-verbal despre împrejurările constatate organele de ordine publică și siguranță națională, pentru infracțiunile constatate în timpul exercitării atribuțiilor prevăzute de lege.”

De asemenea s-a făcut referire la considerentele Deciziei nr. 97 din 1 martie 2018 a Curții Constituționale (publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 540 din 29 iunie 2018).

„Prin urmare, în raport cu textele legale enunțate și cu cele statuate de Curtea Constituțională, completul de doi judecători de cameră preliminară din cadrul Înaltei Curți constată că posibilitatea conferită de lege, de a fi audiate în calitate de martor și a persoanelor care au întocmit procese-verbale în temeiul art. 61 din Codul de procedură penală, se constituie, în egală măsură, într-o garanție a exercitării dreptului acuzatului de a interoga martorii, expresie a exercitării dreptului la apărare și implicit a prezumției de nevinovăție, ca garanție a dreptului la un proces echitabil (Decizia Curții Constituționale nr. 243 din 19 aprilie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 632 din 20 iulie 2018).”

VII. Punctele de vedere exprimate de curțile de apel și instanțele judecătorești arondate

Examinând punctele de vedere exprimate de curțile de apel și instanțele arondate, precum și jurisprudența atașată acestora ce au fost transmise instanței supreme referitoare la chestiunea de drept supusă dezlegării, aflate la dosarul cauzei:

Astfel, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Timișoara, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel București — Secția I penală, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Craiova, Tribunalul Timiș, Tribunalul Caraș-Severin, Tribunalul Brașov, Tribunalul Giurgiu, Tribunalul Satu Mare, Judecătoria Timișoara, Judecătoria Iași, Judecătoria Baia Mare au opinat că organul de urmărire penală care a întocmit procesul-verbal de constatare a infracțiunii flagrante poate efectua în continuare acte de urmărire, fiind ulterior audiat în calitate de martor.

Curtea de Apel Timișoara, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Ploiești, Tribunalul București — Secția I penală, Tribunalul Ialomița, Tribunalul Ilfov, Tribunalul Teleorman, Tribunalul Brașov, Tribunalul Vaslui, Tribunalul Bihor, Tribunalul Dolj, Judecătoria Caransebeș, Judecătoria Oravița, Judecătoria Moinești, Judecătoria Onești, Judecătoria Alexandria, Judecătoria Roșiori de Vede, Judecătoria Turnu Măgurele, Judecătoria Videle, Judecătoria Iași, Judecătoria Baia Mare și Judecătoria Caracal au opinat că în situația în care organul de cercetare penală, care a fost prezent la constatarea infracțiunii, dobândește calitatea de martor, devine incompatibil să efectueze alte acte de urmărire penală, fiind incident cazul expres de incompatibilitate prevăzut la art. 65 din Codul de procedură penală raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, iar eventualele acte întocmite ar fi lovite de nulitate relativă, nefiind incident cazul de nulitate absolută raportat la nerespectarea dispozițiilor legale privind necompetența materială sau funcțională a organului de urmărire penală.

Judecătoria Lugoj a exprimat două opinii, în sensul că în prima opinie organul de urmărire penală care a întocmit procesul-verbal de constatare a infracțiunii flagrante nu poate efectua în continuare acte de urmărire penală, fiind ulterior

audiat în calitate de martor în aceeași cauză, sancțiunea procesuală aferentă fiind nulitatea absolută. În același sens au exprimat opinii Judecătoria Bolintin-Vale și Judecătoria Vălenii de Munte.

Curtea de Apel Craiova, Tribunalul Arad, Judecătoria Lugoj, în a doua opinie, Judecătoria Reșița, Judecătoria Giurgiu, Judecătoria Ploiești, Judecătoria Șimleu Silvaniei și Judecătoria Filași au exprimat opinia că organul de urmărire penală care a întocmit procesul-verbal de constatare a infracțiunii flagrante poate efectua în continuare acte de urmărire, dar nu mai poate fi audiat în calitate de martor, iar dacă, totuși este audiat în calitate de martor și a făcut acte de urmărire penală, sancțiunea procesuală aferentă este nulitatea relativă.

Curtea de Apel București — Secția a II-a penală a apreciat că nu există identitate între organele de cercetare penală și organele prevăzute de art. 61 și 62 din Codul de procedură penală, organele de cercetare penală nu intră sub incidența art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală. În cazul organelor de cercetare penală sesizarea din oficiu este reglementată prin dispozițiile art. 288 alin. (1) teza finală din Codul de procedură penală și întocmirea acestor acte (de sesizare din oficiu) nu le conferă organelor de cercetare penală calitatea organelor prevăzute de art. 61 și 62 din Codul de procedură penală, apreciind că sesizarea este inadmisibilă, întrucât se vizează dezlegarea cauzei printr-o eventuală hotărâre pronunțată de instanța supremă, dispozițiile invocate neavând legătură cu cauza.

S-au atașat Decizia penală nr. 753/A din 9 decembrie 2020 a Curții de Apel Pitești; Încheierea de cameră de consiliu din data de 21 decembrie 2020 a Curții de Apel Brașov; Sentința penală nr. 159/D din 14 mai 2019 a Tribunalului Bacău; Încheierea din 14 decembrie 2018 a Judecătoria Buftea; Sentința penală nr. 89 din 9 iulie 2020 a Judecătoria Zimnicea; Decizia penală nr. 133/A din 16 februarie 2021 a Curții de Apel București; Încheierea de ședință de cameră de consiliu din 22 noiembrie 2019 a Judecătoria Oradea; Încheierea ședinței de cameră de consiliu din data de 14 mai 2018 a Judecătoria Oradea; Încheierea penală nr. 1.501/CP din 29 iunie 2018 a Judecătoria Oradea; Încheierea din ședința de cameră de consiliu din data de 30 iunie 2020 a Judecătoria Oradea; Încheierea penală nr. 1.702 din ședința de cameră de consiliu din data de 20 octombrie 2020 a Judecătoria Oradea; Sentința penală nr. 105 din data de 10 octombrie 2017 a Judecătoria Marghita; Sentința penală nr. 123 din data de 7 octombrie 2020 a Judecătoria Marghita; Încheierea penală nr. 31/CCPF/2020 din ședința de cameră de consiliu din 12 februarie 2020 a Tribunalului Bihor; Încheierea Finală Cameră Preliminară nr. 47/CCPF/din ședința de cameră de consiliu din 8 martie 2021 a Tribunalului Bihor; Încheierea penală nr. 19/CCPF din 27 ianuarie 2021 a Tribunalului Bihor; Încheierea penală nr. 20/CCPF din ședința de cameră de consiliu din data de 27 ianuarie 2021 a Tribunalului Bihor; Încheierea Finală Cameră Preliminară nr. 14/CJCP din ședința de cameră de consiliu din 10 martie 2021 a Tribunalului Satu Mare; Încheierea nr. 24 din ședința de cameră de consiliu din 4 martie 2021 a Tribunalului Olt; Sentința penală nr. 208 din 4 februarie 2020 a Judecătoria Craiova; Decizia penală nr. 314 din 5 mai 2020 a Curții de Apel Craiova.

La nivelul Curții de Apel Timișoara, Curții de Apel Bacău, Curții de Apel Alba Iulia și al instanțelor arondate, Curții de Apel Târgu Mureș și al instanțelor arondate, Curții de Apel Constanța și al instanțelor arondate, Curții de Apel Iași, Curții de Apel Ploiești și al instanțelor arondate, Curții de Apel Cluj, Tribunalului Timiș, Tribunalului Arad, Tribunalului Neamț, precum și al instanțelor arondate, Tribunalului Covasna, Tribunalului Iași și al instanțelor arondate, Tribunalului Vaslui și al instanțelor arondate, Tribunalului Prahova și al instanțelor arondate,

Tribunalului Bistrița-Năsăud, Tribunalului Cluj, Tribunalului Maramureș, Tribunalului Sălaj și al instanțelor arondate, Judecătoria Timișoara, Judecătoria Lugoj, Judecătoria Făget, Judecătoria Deta, Judecătoria Sânnicolau Mare, Judecătoria Reșița, Judecătoria Caransebeș, Judecătoria Oravița, Judecătoria Moldova Nouă, Judecătoria Făgăraș, Judecătoria Rupea, Judecătoria Zărnești, Judecătoria Sfântu Gheorghe, Judecătoria Târgu Secuiesc, Judecătoria Întorsura Buzăului, Judecătoria Bistrița, Judecătoria Năsăud, Judecătoria Beclean nu s-au identificat hotărâri judecătorești privind chestiunea de drept supusă dezlegării.

VIII. Opinia specialiștilor consultați

În condițiile art. 476 alin. (10) cu referire la art. 473 alin. (5) din Codul de procedură penală s-au solicitat puncte de vedere specialiștilor cu privire la problema de drept supusă dezlegării.

VIII.1. **Facultatea de Drept din cadrul Universității „Babeș-Bolyai”** a exprimat opinia că, **chiar dacă nu a procedat la o analiză detaliată a aspectelor care vizează admisibilitatea, a apreciat că nu se poate trece cu vederea asupra modalității în care a fost realizată sesizarea Completului pentru dezlegarea unor probleme de drept în materie penală, respectiv printr-o încheiere definitivă care conține atât soluția pronunțată în cauză, cât și o sesizare a Curții Constituționale cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, iar modalitatea în care a fost formulată problema de drept ridicată nu permite un răspuns specific unei astfel de sesizări, circumstanțele particulare ale speței și modul în care s-a recurs la mecanismul hotărârii prealabile.**

Cu privire la chestiunile de drept ridicate a evidențiat confuzia care s-a făcut între organele de urmărire penală și organele de constatare; în speță, în mod greșit s-a apreciat că organele de urmărire penală au acționat în calitate de organe de constatare, iar această premisă eronată nu permite formularea unui punct de vedere grefat pe întrebarea adresată.

În continuare, s-a făcut distincția între organele de urmărire penală așa cum sunt prevăzute în art. 55 alin. (1) din Codul de procedură penală și organele de constatare care sunt acele organe de stat care au atribuții prevăzute de lege exclusiv în ceea ce privește constatarea infracțiunilor, ele nefiind organe de urmărire penală, ceea ce înseamnă că nu pot efectua activități judiciare ulterior sesizării organului de urmărire penală, nici înainte, nici după începerea urmăririi penale, fiind încadrate în art. 34 din Codul de procedură penală în categoria celorlalți subiecți procesuali.

Din ansamblul reglementării a rezultat în mod neechivoc că organele de urmărire penală nu pot fi integrate în niciuna dintre categoriile de organe de constatare enumerate la art. 61 și 62 din Codul de procedură penală, fiind evidentă distincția dintre sarcinile organelor de constatare și atribuțiile organelor de urmărire penală în ceea ce privește efectuarea urmăririi penale.

Din conținutul tuturor acestor dispoziții legale rezultă că audierea în calitate de martor a persoanelor integrate în categoria organelor de urmărire penală nu se poate întemeia pe dispozițiile cuprinse în art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală, unde se face referire doar la „persoanele care au întocmit procese-verbale în temeiul art. 61 și 62”.

În altă ordine de idei, nicio prevedere legală nu împiedică audierea în calitate de martor a persoanei care a luat cunoștință de săvârșirea unei infracțiuni flagrante, chiar dacă este vorba de o persoană ce are calitatea de organ de urmărire penală. În privința organelor de urmărire penală nu este aplicabil art. 114 alin. (3) din Codul de procedură penală, care enumeră participanții, în raport cu care are întâietate calitatea de martor. De asemenea, art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală nu poate fi interpretat în sensul că exclude posibilitatea audierii

ca martor a persoanelor care au calitatea de organe de urmărire penală. O astfel de persoană poate fi audiată în calitate de martor în condițiile generale stabilite de art. 114 alin. (1) din Codul de procedură penală, în situația în care are cunoștință despre fapte sau împrejurări de fapt care constituie probă în cauza penală.

Dacă procurorul apreciază că se impune audierea organului de cercetare penală în calitate de martor atunci va repartiza cauza unui alt organ de cercetare penală, fiind evidentă starea de incompatibilitate care s-ar crea în raport cu prevederile art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală. În cazul în care, după începerea urmăririi penale, procurorul apreciază că se impune audierea organului de cercetare penală în calitate de martor, atunci va dispune trecerea cauzei de la un organ de cercetare penală la altul, fiind o situație de necesitate în sensul art. 302 alin. (1) din Codul de procedură penală. La rândul său, organul de cercetare penală are obligația să formuleze declarație de abținere, potrivit art. 66 alin. (1) din Codul de procedură penală. Altminteri se va activa același caz de incompatibilitate. Aceste precizări sunt valabile și în ipoteza în care infracțiunea flagrantă a fost descoperită de un procuror competent să efectueze sau să supravegheze urmărirea penală, decizia aparținând în acest caz procurorului ierarhic superior.

Dacă urmărirea penală este efectuată de un organ de urmărire penală aflat în situația de incompatibilitate prevăzută de art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, sancțiunea procesuală care poate interveni este nulitatea relativă, în sensul art. 282 din Codul de procedură penală.

Normele care reglementează incompatibilitatea nu pot fi considerate în nicio situație norme de competență, astfel încât să poată fi reținută sancțiunea nulității absolute.

VIII.2. Facultatea de Drept, Centrul de Cercetări în Științe Penale din cadrul Universității de Vest Timișoara a opinat cu privire la admisibilitatea sesizării în sensul că **nu sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate stabilite la art. 475 din Codul de procedură penală**, apreciind că sunt îndeplinite condițiile privind sesizarea de către Tribunalul Bihor, acesta fiind investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, potrivit art. 425¹ raportat la art. 347 din Codul de procedură penală cu soluționarea contestației împotriva încheierii penale pronunțate de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Judecătoriei Oradea; Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-un recurs în interesul legii sau printr-o hotărâre prealabilă având ca obiect o chestiune de drept formulată în termenii celei pendinte, această chestiune nefăcând obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor existente; în funcție de modul de soluționare a problemei se va putea decide soluția în privința contestației, respectiv dacă soluția judecătorului de cameră preliminară este legală sau nu, cu consecința admiterii sau respingerii căii de atac, nefiind îndeplinită condiția ca sesizarea să aibă ca obiect o chestiune de drept ce trebuie să fie o veritabilă problemă de drept.

În concret, în contextul cauzei se consideră că dispozițiile legale cu privire la care s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție sunt clare și lipsite de echivoc.

S-au făcut referiri la conținutul dispozițiilor art. 65 alin. (1), art. 64 alin. (1) lit. c), art. 306 alin. (1), art. 114 alin. (4), art. 198 alin. (2) din Codul de procedură penală.

De asemenea s-a mai arătat că organul de urmărire penală ce a întocmit procesul-verbal de constatare a infracțiunii flagrante poate efectua în continuare acte de urmărire, fără a fi incidentă sancțiunea nulității absolute sau relative. Audierea ulterioară ca martor, deși aceasta nu este nici necesară și nici permisă dacă organul de constatare nu face parte dintre

organele indicate la art. 61 alin. (1) lit. a)–c), generează o situație de incompatibilitate, dar doar pentru actele de cercetare penală efectuate după dobândirea calității de martor și fără a aduce atingere actelor anterioare, ce își păstrează valabilitatea.

VIII.3. Facultatea de Drept din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași a opinat sub aspectul admisibilității sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție că aceasta este inadmisibilă, cu următoarele argumente:

Dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală nu limitează posibilitatea de sesizare în vederea dezlegării unei chestiuni de drept doar în ceea ce privește faza de judecată, ci sunt admisibile, din acest punct de vedere, inclusiv sesizările formulate în procedura de cameră preliminară, în stadiul procesual al contestației în cauza de față, invocând Decizia nr. 27/2015 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept. Totodată, în prezenta speță Tribunalul Bihor este investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, soluționând contestația împotriva încheierii de cameră preliminară pronunțate de către judecătorul de cameră preliminară din cadrul Judecătoriei Oradea.

Cu privire la condiția existenței unei veritabile chestiuni de drept a considerat că prezenta sesizare este inadmisibilă, întrucât dispozițiile legale a căror interpretare este solicitată sunt clare, neechivoce, iar aplicarea corectă a dreptului se impune într-un mod atât de evident încât nu lasă loc de îndoială cu privire la modul de soluționare a întrebării adresate (în acest sens a făcut trimitere la cele reținute în Decizia nr. 3/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept). Astfel, a apreciat că dispozițiile art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală sunt destul de clare cu privire la condițiile în care va fi incident cazul de incompatibilitate menționat. Totodată, aceste dispoziții legale au fost analizate și în jurisprudența Curții Constituționale, astfel încât interpretarea dispozițiilor legale invocate este suficient de clară.

Cu privire la condiția existenței unei legături între chestiunea de drept și soluționarea pe fond a cauzei, prezenta sesizare a fost formulată într-o cauză aflată în faza de cameră preliminară, fază în care — în raport cu prevederile art. 342 din Codul de procedură penală — nu se judecă fondul cauzei (nu se dă o soluție acțiunii penale exercitate de Ministerul Public), ci se statuează asupra unor aspecte ce țin de legalitatea competenței instanței sesizate, de legalitatea efectuării actelor de urmărire penală, a administrării probelor în faza de urmărire penală și a regularității actului de sesizare a instanței de judecată. Cu toate acestea, în doctrină s-a evidențiat că este îndeplinită condiția dependenței ori de câte ori interdependența procedurilor specifice cauzei influențează într-o măsură soluționarea fondului, soluția dată acțiunii penale sau civile în procesul penal.

Cu privire la problema de drept supusă analizei Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept au fost invocate dispozițiile art. 114 din Codul de procedură penală, art. 100 alin. (4) din Codul de procedură penală, au fost făcute referiri la imparțialitate, la dispozițiile art. 64 alin. (1) lit. c), la art. 65, 61 și art. 62 din același cod și a apreciat că existența unui caz de incompatibilitate a organului de cercetare penală [cu referire la art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală] poate atrage nulitatea relativă a actelor efectuate de acesta în condițiile art. 282 din Codul de procedură penală.

VIII.4. Facultatea de Drept din cadrul Universității „Lucian Blaga” din Sibiu a opinat că din interpretarea sistematică a dispozițiilor Codului de procedură penală se poate desprinde concluzia că organele de urmărire penală care au constatat săvârșirea unei infracțiuni flagrante, prin întocmirea unui proces-verbal de constatare, pot să efectueze apoi acte de

urmărire penală în aceeași cauză [art. 293 alin. (1) și (2) și art. 292 din Codul de procedură penală].

În schimb, după ce a constatat săvârșirea infracțiunii prin procesul-verbal de constatare și apoi a și efectuat acte de urmărire penală a considerat că organul de urmărire penală nu ar mai putea avea calitatea de martor în aceeași cauză pe care a instrumentat-o tot el, existând cazul de incompatibilitate prevăzută de art. 64 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, din moment ce a exercitat deja funcția de urmărire penală cu privire la acea cauză. Potrivit art. 3 alin. (4) din Codul de procedură penală, procurorul și organele de cercetare penală strâng probele necesare pentru a se constata dacă există sau nu temeiuri de trimitere în judecată.

Prin Decizia Curții Constituționale a României nr. 243/2018 s-a statuat că, în conformitate cu dispozițiile art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală, organul de cercetare penală este incompatibil a efectua acte de cercetare penală dacă a fost expert sau martor într-o cauză penală, deoarece nu poate apoi să evalueze chiar el, ulterior, aceeași probă. S-a apreciat că această situație de incompatibilitate persistă și în ipoteza inversă, și anume: organul de cercetare penală, întrucât s-ar afla în situația de a furniza ori produce el însuși probe în scopul susținerii învinuirii, ceea ce este inacceptabil prin prisma principiului separării funcțiilor judiciare și conținutului pe care Codul de procedură penală îl consacră acestor funcții.

În concluzie, cu privire la problema de drept expusă, **opinia este în sensul că organul de urmărire penală care a întocmit procesul-verbal de constatare a infracțiunii flagrante poate efectua în continuare acte de urmărire penală, dar nu mai poate fi audiat ulterior în calitate de martor în aceeași cauză; sancțiunea procesuală aferentă constă în nulitatea relativă, în baza dispozițiilor art. 282 din Codul de procedură penală, ca urmare a constatării cazului de incompatibilitate prevăzut de art. 64 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură penală, având în vedere suspiciunea rezonabilă cu privire la imparțialitatea sa.**

IX. Concluziile Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Prin Adresa nr. 510/C/800/III-5/2021 din data de 16 aprilie 2021, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în temeiul art. 475—477 din Codul de procedură penală, a **solicitat respingerea, ca inadmisibilă a sesizării prin care Tribunalul Bihor — Secția penală a adresat Înaltei Curți de Casație și Justiție solicitarea de a pronunța o hotărâre prin care să dea o rezolvare de principiu chestiunii de drept expuse pentru următoarele argumente:**

Solicitarea fundamentată pe procedura prevăzută de art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală trebuie să îndeplinească următoarele condiții: I. să existe o problemă de drept susceptibilă a fi soluționată în mod diferit de instanțe; II. sesizarea să fie formulată de un complet investit cu soluționarea unei cauze în ultimă instanță; III. problema de drept a cărei dezlegare se solicită să nu fi fost supusă examenului Înaltei Curți de Casație și Justiție, nestatuându-se asupra ei printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare; IV. de lămurirea chestiunii de drept să depindă soluționarea pe fond a cauzei în care a fost invocată.

Parchetul consideră că sunt îndeplinite condițiile II și III, iar referitor la celelalte condiții a făcut precizări.

Astfel, nu este îndeplinită condiția ca soluționarea pe fond a prezentei cauze să depindă de lămurirea chestiunii de drept

ridicate, întrucât instanța de trimitere nu a suspendat cauza sau măcar dezbaterile, până la pronunțarea hotărârii prealabile, în conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (2) din Codul de procedură penală, ci a procesat la soluționarea acesteia.¹

Din interpretarea sistematică a dispozițiilor art. 475 și art. 476 alin. (2) din Codul de procedură penală rezultă obligația instanței de trimitere de a declanșa mecanismul de unificare a practicii judiciare anterior soluționării definitive a cauzei care îi este dedusă spre soluționare, o atare condiție fiind de esență procedurii hotărârii prealabile și diferențiind acest instrument legal de cel al recursului în interesul legii.

Obligația de a suspenda dezbaterile până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept reflectă rolul și particularitățile acestui mecanism de asigurare a unei practici judiciare unitare, a cărui finalitate, asigurarea unei interpretări unitare a dreptului anterior soluționării definitive a cauzei, nu poate fi atinsă decât în ipoteza în care instanța de trimitere valorifică în mod efectiv dezlegarea de principiu, obligatorie, solicitată Înaltei Curți de Casație și Justiție.

Această soluție se impune întrucât existența unei relații de dependență între chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită și soluția ce ar putea fi dată fondului cauzei constituie o condiție de admisibilitate a sesizării, astfel că demersul instanței supreme își păstrează caracterul pertinent și util numai atunci când intervine anterior soluționării definitive a cauzei, preîntâmpinându-se astfel o soluție aflată în contradicție cu interpretarea obligatorie regăsită în hotărârea prealabilă, situație care nu se regăsește însă în prezenta cauză.

În aceste condiții, întrucât prin aceeași încheiere de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție instanța a procedat și la soluționarea pe fond a contestației formulate de Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea, sesizarea Tribunalului Bihor este inadmisibilă, având în vedere că nu este permisă „rezolvarea de principiu a unei chestiuni de drept deja soluționate printr-o hotărâre penală definitivă și nici cenzurarea modului în care aceasta a fost rezolvată.”²

În plus, se constată că în cauză nu este îndeplinită nici condiția de admisibilitate privind existența unei chestiuni de drept care ar necesita lămuriri sau interpretări. Această condiție a fost consacrată jurisprudențial de Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, stabilindu-se ca principiu că o astfel de sesizare trebuie efectuată doar în situația în care, în cursul soluționării unei cauze penale, se pune problema interpretării și aplicării unor dispoziții legale neclare, echivoce și care ar putea da naștere mai multor soluții. Per a contrario, procedura nu poate fi folosită în cazul în care aplicarea corectă a dreptului se impune într-un mod atât de evident încât nu lasă loc de îndoială.

Referitor la chestiunile de drept a căror dezlegare se solicită se constată că nu reprezintă o reală problemă, generată de dificultăți de interpretare a unor dispoziții legale ori de opinii divergente exprimate și argumentate juridic.

X. Dispoziții legale incidente

Art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală: „Judecătorul este incompatibil dacă: (...) c) a fost expert sau martor, în cauză;”

Art. 65 alin. (1) din Codul de procedură penală: „Dispozițiile art. 64 alin. (1) lit. a)—d) și f) se aplică procurorului și organului de cercetare penală.”

Art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală: „Pot fi audiate în calitate de martor și persoanele care au întocmit procese-verbale în temeiul art. 61 și 62.”

¹ Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru delegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 69 din 3 noiembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 42 din 14 ianuarie 2021.

² Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru delegarea unor chestiuni de drept în materie penală nr. 14 din 18 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 460 din 21 iunie 2016.

Art. 61 din Codul de procedură penală — Actele încheiate de unele organe de constatare: „(1) Ori de câte ori există o suspiciune rezonabilă cu privire la săvârșirea unei infracțiuni, sunt obligate să întocmească un proces-verbal despre împrejurările constatate: a) organele inspecțiilor de stat, ale altor organe de stat, precum și ale autorităților publice, instituțiilor publice sau ale altor persoane juridice de drept public, pentru infracțiunile care constituie încălcări ale dispozițiilor și obligațiilor a căror respectare o controlează, potrivit legii; b) organele de control și cele de conducere ale autorităților administrației publice, ale altor autorități publice, instituții publice sau ale altor persoane juridice de drept public, pentru infracțiunile săvârșite în legătură cu serviciul de către cei aflați în subordinea ori sub controlul lor; c) organele de ordine publică și siguranță națională, pentru infracțiunile constatate în timpul exercitării atribuțiilor prevăzute de lege. (2) Organele prevăzute la alin. (1) au obligația să ia măsuri de conservare a locului săvârșirii infracțiunii și de ridicare sau conservare a mijloacelor materiale de probă. În cazul infracțiunilor flagrante, aceleași organe au dreptul de a face percheziții corporale sau ale vehiculelor, de a-l prinde pe făptuitor și de a-l prezenta de îndată organelor de urmărire penală. (3) Când făptuitorul sau persoanele prezente la locul constatării au de făcut obiecții ori precizări sau au de dat explicații cu privire la cele consemnate în procesul-verbal, organul de constatare are obligația de a le consemna în procesul-verbal. (4) Actele încheiate împreună cu mijloacele materiale de probă se înaintează, de îndată, organelor de urmărire penală. (5) Procesul-verbal încheiat în conformitate cu prevederile alin. (1) constituie act de sesizare a organelor de urmărire penală și nu poate fi supus controlului pe calea contenciosului administrativ.”

Art. 62 din Codul de procedură penală — Actele încheiate de comandanții de nave și aeronave: „(1) Comandanții de nave și aeronave sunt competenți să facă percheziții corporale sau ale vehiculelor și să verifice lucrurile pe care făptuitorii le au cu sine sau le folosesc, pe timpul cât navele și aeronavele pe care le comandă se află în afara porturilor sau aeroporturilor și pentru infracțiunile săvârșite pe aceste nave sau aeronave, având totodată și obligațiile și drepturile prevăzute la art. 61. (2) Actele încheiate împreună cu mijloacele materiale de probă se înaintează organelor de urmărire penală, de îndată ce nava sau aeronava ajunge în primul port sau aeroport românesc. (3) În cazul infracțiunilor flagrante, comandanții de nave și aeronave au dreptul de a face percheziții corporale sau ale vehiculelor, de a-l prinde pe făptuitor și de a-l prezenta organelor de urmărire penală. (4) Procesul-verbal încheiat în conformitate cu prevederile alin. (1) constituie act de sesizare a organelor de urmărire penală și nu poate fi supus controlului pe calea contenciosului administrativ.”

Art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală — Nulitățile absolute: „(1) Determină întotdeauna aplicarea nulității încălcarea dispozițiilor privind: (...) b) competența materială și competența personală a instanțelor judecătorești, atunci când judecata a fost efectuată de o instanță inferioară celei legal competente.”

Art. 282 — Nulitățile relative: „(1) Încălcarea oricăror dispoziții legale în afara celor prevăzute la art. 281 determină nulitatea actului atunci când prin nerespectarea cerinței legale s-a adus o vătămare drepturilor părților ori ale subiecților procesuali principali, care nu poate fi înlăturată altfel decât prin desființarea actului. (2) Nulitatea relativă poate fi invocată de procuror, suspect, inculpat, celelalte părți sau persoana vătămată, atunci când există un interes procesual propriu în respectarea dispoziției legale încălcate. (3) Nulitatea relativă se invocă în cursul sau imediat după efectuarea actului ori cel mai târziu în termenele prevăzute la alin. (4). (4) Încălcarea dispozițiilor legale prevăzute la alin. (1) poate fi invocată: a) până

la închiderea procedurii de cameră preliminară, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale sau în această procedură; b) până la primul termen de judecată cu procedura legal îndeplinită, dacă încălcarea a intervenit în cursul urmăririi penale, când instanța a fost sesizată cu un acord de recunoaștere a vinovăției; c) până la următorul termen de judecată cu procedura completă, dacă încălcarea a intervenit în cursul judecății. (5) Nulitatea relativă se acoperă atunci când: a) persoana interesată nu a invocat-o în termenul prevăzut de lege; b) persoana interesată a renunțat în mod expres la invocarea nulității.”

XI. Opinia judecătorului-raportor

În raportul întocmit, judecătorul-raportor a făcut referiri la dispozițiile legale incidente, la jurisprudența Curții Constituționale, jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, la opiniile curților de apel și ale instanțelor arondate, la opiniile exprimate de specialiștii facultăților de drept, la concluziile formulate de Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, exprimând argumentat opinia respingerii, ca inadmisibilă, a sesizării formulate de Tribunalul Bihor — Secția penală cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a chestiunii de drept arătate în sesizare.

XII. Înalta Curte de Casație și Justiție

Legiuitorul român a prevăzut în Codul de procedură penală în vigoare un nou instrument de unificare a practicii judiciare neunitare, respectiv sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

În conținutul dispozițiilor art. 475 din cod sunt statuate condițiile de sesizare a instanței supreme, pe care trebuie să le îndeplinească instanța care uzează de această instituție procesual penală.

Astfel sunt reglementate mai multe condiții cumulative, și anume acelea referitoare la faza procesuală a cauzei în care se ivește chestiunea de drept, felul instanței care poate sesiza și stadiul procesual al cauzei, natura juridică a chestiunii de drept, precum și aceea prin care să nu fi făcut obiectul vreunui din instrumentele juridice de rezolvare a problemei respective.

Altfel spus, este necesar ca acea cauză în care există o chestiune de drept ce urmează să fie supusă dezlegării să se afle „în cursul judecății”, respectiv instanța să fi fost sesizată, iar procesul să se afle în curs de desfășurare; instanțele pe rolul cărora se află o asemenea cauză să fie dintre cele expres și limitativ prevăzute de legiuitor, iar cauza respectivă să se găsească în ultima cale de atac la Înalta Curte de Casație și Justiție, curte de apel sau tribunal, investite cu soluționarea cauzei în ultimă instanță; chestiunea de drept supusă dezlegării să conducă la soluționarea pe fond a cauzei respective; condiția negativă, în sensul că instanța supremă nu s-a pronunțat asupra problemei de drept printr-o hotărâre prealabilă sau prin recurs în interesul legii.

În conținutul art. 476 alin. (1) și (2) din Codul de procedură penală este reglementată procedura de judecată referitoare la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție de către completul competent din cadrul instanțelor expres și limitativ menționate, investite cu soluționarea cauzei, ca ultimă instanță, care se concretizează în desfășurarea unor dezbateri contradictorii asupra îndeplinirii condițiilor prevăzute la art. 475, cauza putând fi suspendată până la pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept, și atunci când în cazul în care nu s-a dispus suspendarea odată cu sesizarea, iar cercetarea judecătorească este finalizată înainte ca Înalta Curte de Casație și Justiție să se pronunțe asupra sesizării, instanța suspendă dezbaterile până la pronunțarea deciziei prevăzute la art. 477 alin. (1).

În contextul prezentei sesizări, constată că aceasta nu întrunește condițiile de admisibilitate prevăzute în art. 475 și art. 476 alin. (2) din Codul de procedură penală.

Astfel, examinând sesizarea formulată este îndeplinită condiția referitoare la titularul sesizării, respectiv completul de judecatori de cameră preliminară din cadrul Tribunalului Bihor ce a fost investit cu soluționarea contestației formulate de Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea, cauză în ultimă instanță, reprezintă un organ judiciar competent să judece, în limitele conferite de art. 3 alin. (1) lit. c) și alin. (6) cu referire la art. 342 și 347 din Codul de procedură penală.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, în jurisprudența sa a considerat că a fost legal sesizat de judecatori de cameră preliminară din cadrul tribunalului sau a curții de apel, în ultimă instanță și evidențiem cu titlu exemplificativ Decizia nr. 19 din 27 septembrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 874 din 1 noiembrie 2016, Decizia nr. 17 din 10 mai 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 495 din 29 iunie 2017, Decizia nr. 19 din 14 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 494 din 29 iunie 2017, prin care au fost respinse ca inadmisibile sesizările, însă pe alte motive decât pe condiția titularului, care a fost considerată ca fiind îndeplinită în fiecare dintre cele trei hotărâri menționate, respectiv judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului București — Secția I penală (prima decizie), judecătorul de cameră preliminară din cadrul Tribunalului Timiș — Secția penală (a doua decizie) și judecătorul de cameră preliminară din cadrul Curții de Apel Constanța — Secția penală și pentru cauze penale cu minori și de familie investit cu soluționarea contestației formulate de inculpata A, din oficiu a pus în discuție sesizarea în conformitate cu art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală (a treia decizie).

De asemenea sunt îndeplinite și condițiile negative din conținutul art. 475 din Codul de procedură penală, în sensul că asupra chestiunii de drept supuse dezlegării Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

Se consideră însă că nu sunt îndeplinite condițiile cumulative referitoare la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, prevăzute la art. 475 și art. 476 alin. (2) din Codul de procedură penală, ce rezultă pe calea interpretării sistematice, atât cu privire la constatarea existenței unei chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, cât și a sesizării până la închiderea dezbaterilor.

Altfel spus, legiuitorul a reglementat sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, ca un instrument judiciar alternativ la acela al recursului în interesul legii, din cadrul mecanismului privind asigurarea unei practici unitare, statuând o obligație cu caracter imperativ instanței de trimitere, în sensul exercitării acestuia anterior soluționării definitive a cauzei, ceea ce reprezintă o condiție intrinsecă esențială.

Totodată, în conținutul art. 476 alin. (2) din Codul de procedură penală a fost reglementat un caz de suspendare obligatorie a cauzei, în ipoteza în care nu s-a dispus această măsură odată cu sesizarea, iar cercetarea judecătorească este finalizată înainte ca Înalta Curte de Casație și Justiție să se pronunțe asupra sesizării, în sensul că instanța suspendă dezbaterile până la pronunțarea deciziei prevăzute la art. 477 alin. (1) din același cod.

Obiectul cauzei în care a fost exercitată sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție îl constituie o contestație exercitată de parchet, în procedura de cameră preliminară, căreia îi sunt

aplicabile normele procedurale referitoare la judecata acesteia, în condițiile art. 347 alin. (3) ce conțin și o normă de trimitere la dispozițiile art. 345 și 346, care se aplică corespunzător, din Codul de procedură penală.

În conținutul art. 345 alin. (1) din același cod se face referire expresă la ascultarea concluziilor părților și ale persoanei vătămate, dacă sunt prezente, precum și ale procurorului, ceea ce echivalează cu faza dezbaterilor din judecata în primă instanță.

Pe calea interpretării sistematice a dispozițiilor art. 347 alin. (3) cu referire la art. 345 alin. (1) și art. 476 alin. (2) din Codul de procedură penală, această din urmă normă este incidentă și în procedura de cameră preliminară, ceea ce atrăgea obligația instanței de trimitere să suspende dezbaterile până la pronunțarea hotărârii prealabile de către Înalta Curte de Casație și Justiție.

Scopul reglementării acestui instrument judiciar este de a asigura o practică unitară, pe calea hotărârii prealabile pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție, ce realizează dezlegarea de principiu a chestiunii de drept cu care a fost sesizată, aceasta urmând ulterior să fie valorificată în mod efectiv, pertinent și util, de către instanța de trimitere, în judecarea cauzei cu care a fost investită, fiind de esență condiția de interdependență între hotărârea de interpretare și cea de soluționare a cauzei.

Or, în contextul concret al cauzei, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție cu dezlegarea chestiunii de drept referitoare la „interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală și art. 114 alin. (1) din Codul de procedură penală, în sensul de a se stabili dacă organul de urmărire penală care a întocmit procesul-verbal de constatare a infracțiunii flagrante poate efectua în continuare acte de urmărire, fiind ulterior audiat în calitate de martor în aceeași cauză; în caz negativ, care este sancțiunea procesuală aferentă, respectiv nulitatea absolută a actelor de urmărire penală efectuate, ca urmare a încălcării normelor de competență, în acord cu dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală și Decizia Curții Constituționale a României nr. 302/2017 sau nulitatea relativă în baza dispozițiilor art. 282 din Codul de procedură penală, ca urmare a constatării unui caz de incompatibilitate având în vedere calitatea sa de martor la săvârșirea infracțiunii”, a fost dispusă prin Încheierea penală nr. 20/CCPF din ședința de cameră de consiliu din data de 27 ianuarie 2021 de către Tribunalul Bihor — Secția penală prin care a soluționat definitiv cauza.

Astfel, prin încheierea menționată, completul de judecatori de cameră preliminară din cadrul Tribunalului Bihor — Secția penală, în baza art. 4251 alin. (7) pct. 2 lit. a) din Codul de procedură penală raportat la art. 347 din Codul de procedură penală a admis contestația formulată de Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea împotriva Încheierii penale nr. 1.672/CP/2020 pronunțată la data de 15 octombrie 2020 de judecătorul de cameră preliminară din cadrul Judecătoriei Oradea, pe care a desființat-o și, rejudecând: în baza art. 345 alin. (1) și (2) raportat la art. 346 alin. (2) din Codul de procedură penală a respins, ca nefondate, cererile și excepțiile formulate de A. și a constatat legalitatea sesizării instanței prin Rechizitoriul nr. 1.989/P/2019 emis la data de 22 iunie 2020 de Parchetul de pe lângă Judecătoria Oradea, a administrării probelor și a efectuării actelor de urmărire penală. S-a dispus începerea judecării cauzei privind ne inculpatul A. pentru săvârșirea infracțiunii de refuz sau sustragere de la prelevarea de mostre biologice, prevăzută de art. 337 din Codul penal, iar în baza art. 275 alin. (3) din Codul de procedură penală, cheltuielile judiciare au rămas în sarcina statului.

Instanța de trimitere în mod subsecvent a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile

pentru dezlegarea chestiunii de drept asupra căreia trebuia să se pronunțe, făcând inoperant instrumentul judiciar din cadrul mecanismului de asigurare a unei practici unitare.

Așadar, nu a fost respectată condiția referitoare la sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în cursul judecării, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.

În același sens, cu privire la nerespectarea condiției de admisibilitate a sesizării, în cursul judecării, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept este și Decizia nr. 69 din 3 noiembrie 2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 42 din 14 ianuarie 2021, prin care a fost respinsă, ca inadmisibilă, sesizarea formulată în acea cauză.

De asemenea, asupra chestiunilor de drept cu care a fost investită, respectiv întrebările formulate supuse dezlegării pe calea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să fie dată o

rezolvare de principiu, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală nu se mai poate pronunța, întrucât cauza a fost judecată de către instanța de trimitere care a motivat asupra chestiunilor supuse dezlegării, pe calea propriei interpretări date referitoare la acestea, cauza fiind judecată cu caracter definitiv.

Așadar, instrumentul judiciar al sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile nu permite Înaltei Curți de Casație și Justiție rezolvarea de principiu a unei chestiuni de drept deja soluționate printr-o hotărâre penală definitivă, acesta având ca finalitate asigurarea unei practici judiciare unitare, și nu un control asupra modului în care aceasta fost rezolvată, ceea ce atrage inadmisibilitatea sesizării.

De altfel, în același sens este și Decizia nr. 14 din 18 mai 2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 460 din 21 iunie 2016, prin care a fost respinsă, ca inadmisibilă, sesizarea formulată în acea cauză.

Pentru considerentele expuse, constatând că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 475 și 476 din Codul de procedură penală, sesizarea formulată de Tribunalul Bihor — Secția penală va fi respinsă, ca inadmisibilă, în temeiul dispozițiilor art. 477 din Codul de procedură penală.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Tribunalul Bihor — Secția Penală în Dosarul nr. 8.288/272/2020/a1 prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a chestiunii de drept referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 65 alin. (1) raportat la art. 64 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură penală și art. 114 alin. (4) din Codul de procedură penală, în sensul de a se stabili dacă organul de urmărire penală care a întocmit procesul-verbal de constatare a infracțiunii flagrante poate efectua în continuare acte de urmărire, fiind ulterior audiat în calitate de martor în aceeași cauză; în caz negativ, care este sancțiunea procesuală aferentă, respectiv nulitatea absolută a actelor de urmărire penală efectuate, ca urmare a încălcării normelor de competență, în acord cu dispozițiile art. 281 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală și Decizia Curții Constituționale a României nr. 302/2017, sau nulitatea relativă în baza dispozițiilor art. 282 din Codul de procedură penală, ca urmare a constatării unui caz de incompatibilitate având în vedere calitatea sa de martor la săvârșirea infracțiunii.

Obligatorie de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, potrivit art. 477 alin. (3) din Codul de procedură penală.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 25 mai 2021.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE
A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
judecător **DANIEL GRĂDINARU**

Magistrat-asistent,
Raluca Florentina Nemeșu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Biroului pentru relații cu publicul este:
Str. Parcului nr. 65, intrarea A, sectorul 1, București; 012329.
Tel. 021.401.00.73, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72,
e-mail: pierderiacte@ramo.ro, concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

